

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U002745

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 07-07-2025

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ № 301-с від 30.09.2025 р., виданий Харківською державною академією культури

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Трянов Максим Анатолійович

2. Maksym Trianov

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 025

Назва наукової спеціальності: Музичне мистецтво

Галузь / галузі знань: культура і мистецтво

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Музичне мистецтво

Дата захисту: 03-09-2025

Спеціальність за освітою: Музичне мистецтво

Місце роботи здобувача: Харківська державна академія культури

Код за ЄДРПОУ: 30036001

Місцезнаходження: Бурсацький узвіз, 4, Харків, Харківський р-н., 61057, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 10187

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія культури

Код за ЄДРПОУ: 30036001

Місцезнаходження: Бурсацький узвіз, 4, Харків, Харківський р-н., 61057, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія культури

Код за ЄДРПОУ: 30036001

Місцезнаходження: Бурсацький узвіз, 4, Харків, Харківський р-н., 61057, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 18.01

Тема дисертації:

1. Гітарний ансамбль як явище академічного музичного мистецтва другої половини XX – початку XXI ст.
2. The Guitar Ensemble as a Phenomenon of Academic Musical Art in the Second Half of the 20th – Early 21st Century.

Реферат:

1. У дисертації представлено комплексне дослідження гітарного ансамблю як явища академічного музичного мистецтва другої половини XX – початку XXI століття, що розглядається у контексті історичних передумов, художньо-естетичних трансформацій, жанрово-стильової динаміки та виконавської практики. Запропоновано цілісне музикознавче осмислення гітарно-ансамблевої творчості та розглянуто специфіку гітарного ансамблю, що сформувався у межах академічної традиції, пройшов складну еволюцію (від побутування у аматорських колах до високопрофесійного концертного виконавства) та інтегрувався у глобальний мистецький простір. Актуальність дослідження зумовлена, з одного боку, стрімким розвитком гітарного ансамблевого виконавства у сучасному мистецтві, а з іншого – відсутністю системного музикознавчого аналізу цього явища в українському та світовому науковому дискурсі. Підвищена зацікавленість композиторів, інтерпретаторів, дослідників до гітарного ансамблю як до відкритої художньої форми зумовила потребу в осмисленні його структурних, еволюційних та репертуарних параметрів.

Важливість розгляду гітарного ансамблю саме як явища академічного мистецтва визначається, у тому числі, й його здатністю до активного жанрово-стильового синтезу та залучення новітніх інтерпретаційних моделей. Уперше в українській академічній науці гітарний ансамбль розглядається як самостійний об'єкт музикознавчого дослідження. В роботі проведено широке джерелознавчий огляд, охоплено історичну та сучасну практику гітарного ансамблевого виконавства, представлено періодизацію етапів його розвитку, здійснено аналіз репертуару, жанрово-стильових тенденцій, транскрипційної діяльності, введено до наукового обігу маловідомі твори, імена сучасних композиторів і колективів, досліджено художню специфіку українських гітарних ансамблів. Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що вперше гітарний ансамбль став об'єктом системного наукового дослідження, в процесі якого: здійснено концептуалізацію та визначено специфіку явища академічного гітарного ансамблю першої половини ХХ – початку ХХІ століття; висвітлено процес становлення та еволюцію гітарного ансамблю та створено періодизацію етапів його розвитку; досліджено специфіку функціонування українського гітарного ансамблю в світовому контексті; визначено жанрово-стильові особливості найбільш відомих музичних творів другої половини ХХ – початку ХХІ століття, створених для гітарного ансамблю; введено до наукового обігу гітарну ансамблеву творчість ряду сучасних українських і зарубіжних композиторів та виконавців (колективів). Уточнено термінологічно-понятійну базу сфери виконавського музикознавства, пов'язаної з жанром гітарного ансамблю. Набули подальшого розвитку методологічні засади дослідження сучасного ансамблевого інструменталізму (на прикладі гітарного ансамблю). Практичне значення результатів дослідження полягає в тому, що матеріали дисертації можуть бути використані у виконавській, науково-дослідницькій та педагогічній практиці, зокрема як теоретичне підґрунтя для інтерпретації ансамблевих творів для гітарного ансамблю, формування концертних програм, створення анотацій для аудіозаписів і концертних виступів.

2. The dissertation presents a comprehensive study of the guitar ensemble as a phenomenon of academic musical art of the second half of the 20th and early 21st centuries. The guitar ensemble is considered in the context of its historical prerequisites, aesthetic transformations, genre-stylistic dynamics, and performance practices. A holistic musicological understanding is proposed of ensemble guitar music-making as an autonomous chamber-instrumental formation that emerged within the academic tradition, underwent a complex evolution from functioning in amateur circles to high-level professional concert performance, and became integrated into the global cultural space. The relevance of the study is conditioned, on the one hand, by the rapid development of guitar ensemble performance in contemporary art, and on the other, by the lack of systematic musicological analysis of this phenomenon in either Ukrainian or international academic discourse. Increased interest among composers, performers, and researchers in the guitar ensemble as an open artistic form has fostered the need to comprehend its structural, evolutionary, and repertoire parameters. The importance of considering the guitar ensemble specifically as an academic phenomenon is determined by its capacity for active genre-stylistic synthesis and the incorporation of innovative interpretive models. For the first time in Ukrainian academic scholarship, the guitar ensemble is considered as an independent subject of musicological research. The work carries out broad source-based mapping, covers both historical and contemporary practices of guitar ensemble performance, proposes a periodization of its stages of development, analyzes repertoire, genre-stylistic tendencies, and transcription activity, introduces into scholarly circulation little-known works, names of contemporary composers and ensembles, and outlines the specific features of Ukrainian guitar ensembles. The scientific novelty of the results lies in the fact that, for the first time, the guitar ensemble of the second half of the 20th – early 21st century has become the subject of a systematic academic musicological study. In the course of the dissertation: the phenomenon of the academic guitar ensemble of the second half of the 20th – early 21st century is conceptualized and defined as a complex, multidimensional form of chamber performance combining aesthetic, sociocultural, and technological components of contemporary musical thinking; the terminological and conceptual framework of the field is clarified, including a definition of the academic guitar ensemble as a timbrally homogeneous group within the professional academic tradition; a distinction is drawn between the concepts of “ensemble featuring guitar” and “guitar ensemble”; a methodology for researching the modern guitar ensemble is developed, based on a synthesis of historical, systemic, cultural, interpretive, and source-critical approaches, including the application of

actor-network theory and the concept of shared agency, enabling the ensemble to be represented as a network of performative interaction; the formation and evolution of the guitar ensemble are traced, covering the key stages in the development of the genre from medieval plucked-string ensemble traditions to modern post-genre practices; a seven-stage historical-stylistic periodization is proposed (from the pre-guitar to the metamodern period); the specific functioning of the Ukrainian guitar ensemble in the global context is explored, analyzing historical amateur initiatives and professional groups, including the Kharkiv Guitar Quartet, Kyiv Guitar Quartet, and identifying their repertoire strategies, interaction with contemporary composers, and participation in global cultural processes; genre-stylistic features of works for guitar ensemble of the second half of the 20th – early 21st century are defined, including tendencies toward polystylism, inter-genre synthesis, microtonality, performativity, electronic modification, textural transformation, and democratization of composer-performer relations; the ensemble output of a number of contemporary composers and performing groups is introduced into academic circulation, including A. Castilla-Ávila, K. Blioh, A. Andrushko, R. Cameron-Wolfe, B. Lang, and ensembles such as Zwerm, Dither, Guitar Trek, and the Amsterdam Guitar Trio, which had not previously been subject to systematic musicological analysis. Practical significance. The materials of the dissertation substantially deepen scholarly understanding of the specificity of academic musical art in the second half of the 20th – early 21st century within the domain of guitar ensemble performance, which is one of the most dynamic and least explored areas of chamber performance.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Трянов М. А. Колористичні засоби музичної виразності у творах сучасних композиторів для квартету гітар. Культура України : зб. наук. пр. Вип. 67. Харків : ХДАК, 2020. С. 166–176.
- Трянов М. А. Творчий портрет Володимира Доценка як увиразнення концепції універсалізму. Аспекти історичного музикознавства : зб. наук.ст. Вип. 22. Харків : ХНУМ ім. І. П. Котляревського, 2021. С. 150–165.
- Трянов М. А. Мікротоновість у творах для гітарного ансамблю Агустіна Кастілья-Авіли. Культура України : зб. наук. пр. Вип. 80. Харків : ХДАК, 2023. С. 110–117.
- Трянов М. А. Жанровий синтез в кантаті Річарда Кемерона-Вульфа «BREATHLESS». Актуальні питання гуманітарних наук. Вип. 73. Дрогобич : ДДПУ, 2024. С.145–151.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сташевський Андрій Якович

2. Andrii Stashevskiy

Кваліфікація: д. мист., професор, 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1588-7885

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія культури

Код за ЄДРПОУ: 30036001

Місцезнаходження: Бурсацький узвіз, 4, Харків, Харківський р-н., 61057, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Черепанин Мирон Васильович

2. Miron Cherapanyn

Кваліфікація: д. мист., професор, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1034-0036

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: ДВНЗ "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника"

Код за ЄДРПОУ: 02125263

Місцезнаходження: вулиця Шевченка, 57, Івано-Франківськ, Івано-Франківська область,, Івано-Франківськ, 76008, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Савченко Ганна Сергіївна

2. Hanna Savchenko

Кваліфікація: к. мист., доц., 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9845-0450

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет мистецтв імені І.П. Котляревського

Код за ЄДРПОУ: 02214350

Місцезнаходження: площа Конституції 11/13, Харків, Харківський р-н., 61003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Щепакін Василь Михайлович

2. Vasyl Shcherakin

Кваліфікація: д. мист., доц., 26.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7616-9687

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія культури

Код за ЄДРПОУ: 30036001

Місцезнаходження: Бурсацький узвіз, 4, Харків, Харківський р-н., 61057, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ніколенко Роксана Вікторівна

2. Roksana Nikolenko

Кваліфікація: д.філософ, 025

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4538-2095

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія культури

Код за ЄДРПОУ: 30036001

Місцезнаходження: Бурсацький узвіз, 4, Харків, Харківський р-н., 61057, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Польська Ірина Іллівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Польська Ірина Іллівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Заклінська Юлія Михайлівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна